

VII. Folkskoledirektionen.

De af folkskoledirektionen afgifna berättelserna för läsåren 1900—1901 och 1901—1902 angående folkskoleväsendet i Helsingfors äro, med undantag af tabellbilagorna, hvilka meddelas längre fram, af följande lydelse:

	Höstterminens				Vårterminens				Antal läseveckor, jul-, påsk- o. pingst-ferierna ooberäknade	Antal verkliga läsedagar, alla löfdagar borträknade	Antal läs- och läro-timmarnas och läro-timmarnas antal.
	början		slut		början		slut				
	månad	dag	månad	dag	månad	dag	månad	dag			
„I den egentliga folkskolan	Sept.	1	Dec.	18	Jan.	8	Maj	31	36	197	24—32
I skolan för försummade barn	Sept.	1	Dec.	18	Jan.	8	Maj	31	36	197	24
I fortsättningsskolan	Sept.	1	Dec.	18	Jan.	8	Maj	31	36	197	36

Af Helsingfors stad underhöllos läsåret 1900—1901 följande folkskolor: 5 högre, 76 lägre, 2 förberedande och 2 fortsättningsskolor. Af de högre skolorna voro 2, en finsk och en svensk, gosskolor samt 2, likaledes en svensk och en finsk, flickskolor. Den femte högre skolan, å Sveaborg, hade både goss- och flickelever, och i den undervisades såväl på finska som på svenska. Af de lägre skolorna voro 44 finska och 32 svenska. En finsk och en svensk hade under året tillkommit. De högre folkskolorna i staden omfattade 57 finska och 46 svenska afdelningar. Två af dem, en finsk och en svensk, voro nya för läsåret. Af de finska afdelningarna tillhörde 29 flickskolan och 28 gosskolan, af de svenska 23 gosskolan och lika många flickskolan. I den högre skolan å Sveaborg funnos 4 afdelningar. Utaf de högre skolornas i staden afdelningar hörde till första eller lägsta klassen 33, till andra 26, till tredje 25 och till fjerde eller högsta klassen 19 afdelningar. En af de förberedande skolorna (för försummade barn) var finsk, den andra svensk. Fortsättningsskolorna, den ena svensk, den andra finsk, besöktes endast af flickor.

Folkskolornas antal och art samt förändringar deri.

Förändringar
inom lärare-
personalen.

I början af läsåret afgick ur skolornas tjänst lärarinnan Ida Matilda Ekroos, angripen af obotlig sjukdom. Med döden afgingo lärarene Johan Petter Solstrand den 18 September och Viktor August Dahlström den 28 Oktober 1900 samt lärarinnorna Aina Maria Karolina Norring den 14 November och Elin Sofia Åkesson den 15 November samma år.

Lediga för enskilda angelägenheter voro under läsåret: lärarene Henrik Appelberg (256 dagar), Abraham Edvard Lehto (122 d.), Karl Evert Lindh (90 d.), Lambert Voldemar Müller (256 d.), Matti Paksula (155 d.) och lärarinnorna Hilda Josefina Auer, f. Pitkänen (135 d.), Elin Maria Frosterus (256 d.), Elin Johanna Charlotta Granholm, f. Lagerblad (20 d.), Lydia Lindgren, f. Finander (18 d.), Ida Fredrika Rosqvist (23 d.), Karin Stenius (14 d.).

Tjänstlediga för sjukdom voro: lärarene Ivar Julius Ekberg (34 dagar) och Ivar Magnus Sirelius (10 d.) samt lärarinnorna Erika Ahlgren (43 d.), Fanny Elisabet Dufva, f. Lampén (23 d.), Elin Sofia Eriksson, f. Renvald (84 d.), Alexandra Vilhelmina Flinck (116 d.), Edit Maria Holm (11 d.), Maria Teofilia Joutsen (84 d.), Selma Johanna Vilhelmina Kohonen, f. Farsch (76 d.), Mimmi Albertina Kristina Kroijerus (17 d.), Maria Alexandra Leimu, f. Ylander (10 d.), Sofia Albertina Lithenius (33 d.), Fanny Irene Malm (15 d.), Dagmar Hildur Müller (28 d.), Anna Maria Reuter (87 d.), Ida Sofia Salo, f. Kekäläinen (256 d.), Hilda Olivia Sigfrids, f. Harlin (10 d.), Maria Adolfina Södergren (36 d.) och Anni Alvina Viksten (15 d.).

Tjänstförrättande lärare och lärarinnor vid skolorna under året voro: fil. kand. Filip Forsman (256 d.), magistern Edvard Grönroos (256 d.), studeranden Emil Henriksson (229 d.), seminaristerne Algot Jansson (232 d.), Johan Henrik Karvonen (231 d.) och Johan Emil Lindroos (253 d.), studenterna Gabriel Johan Laasonen (122 d.) och Richard Malmberg (256 d.), seminaristerne Ludvig Mérus (250 d.) och Gustaf Strömsten (256 d.), seminaristen Anna Anthoni (256 d.), Elin Erika Dahlberg (256 d.), seminaristen Anna Friman, f. Lundell (210 d.), stud. Jenny Hallonblad (27 d.), seminaristerna Lydia Heinström (35 d.) och Hanna Hellsten (112 d.), stud. Anna Hofström (84 d.), Helga Hohenthal, f. Numell (20 d.), Anna Hyvärinen (98 d.), stud. Alexandra Karppila (222 d.), sem. Fanny Lagerström (251 d.), stud. Sigrid Leinberg (175 d.), Anna Leisten (152 d.), Hulda Lindh, f. Laasonen (58 d.), fru Hanna Noponen (256 d.), Anna Peltola, f. Kinnunen (203 d.), fru Alina Reiman (256 d.), sem. Elsa Sanmark (91 d.), stud. Suoma Silén (16 d.), Fanny Sundström (256 d.), stud. Anni

Svan (33 d.), Emilia v. Wright, f. Müller (106 d.) och stud. Gärda Öhberg (16 d.).

Under hösten 1900 utnämnde folkskoldirektionen till ordinarie lärarinnor och lärare fröknarna Anna Maria Colérus, Sigrid Sofia Hellsten och Aina Maria Sonné samt Anders Artur Hedlund, Karl Johan Himberg, Karl Oskar Kunnas, Abraham Edvard Lehto, Karl Oskar Lindh och Erik Vilhelm Ponkala. — Den 17 Maj 1901 antog direktionen till biträdande lärare och lärarinnor följande: seminaristerne Algot Viktor Jansson, Magnus Ludvig Mérus och Gustaf Mikael Strömsten, fil. kand. Filip Eliel Forsman, stud. Richard Malmberg, stud. Alexandra Karppila, seminaristerna Jenny Augusta Meinander och Anna Lovisa Emerentia Anthoni samt fruarna Anna Fredrika Peltola, f. Kinnunen, och Anna Emilia von Wright. Samtidigt öfverflyttades lärarinnan vid en lägre skola Lydia Sundberg till högre skola. — Den 29 derpå följande Juni antogs till lärarinna för folkskolan å Sveaborg stud. Anni Emilia Svan.

Elevernas uppförande har i allmänhet varit godt. Elfva gossar och fyra flickor ha dock för upprepade förseelser måst från skolorna aflägnas. — Kroppsstraff har icke förekommit.

Elevernas uppförande och helseotillstånd.

Någon anmärkningsvärd sjuklighet bland eleverna har icke försports.

Fru kommerserådinnan Anna Sinebrychoff lät till julen, i likhet med hvad hon under mer än trettio år gjort, åt skolornas fattigaste elever utdela 272 klädes- och skoplagg. — Fabrikanten Rich. Heimberger skänkte till skolornas slöjdmodellsamling åtskilliga praktiska ståltrådsarbeten.

Gåfvor och premier.

Åt fyra de bäst vitsordade bland de från högre flickskolorna dimitterade eleverna utlofvades vid läsårets slut hemgiftsbelopp å 500 mark ur Demidoffska hemgiftsfonden, och från skolornas öfriga belöningsfonder insattes i stadens Sparbank ett belopp af 2,900 mark, fördeladt i poster å 50 till 100 mark såsom premier åt flere andra elever, såväl gossar som flickor, hvilka med beröm afslutat sin folkskolkurs.

Folkskoldirektionen utgjordes af professorn F. Gustafsson, ordförande, arkitekten T. Höijer, lektorn E. Lagerblad, sekreterare, handlanden A. L. Mellin, doktorn P. Nordmann och professorn K. R. Wahlfors, valda af stadsfullmäktige, samt lärarinnan A. Hallberg, utsedd af skolornas lärarpersonal. Arkitekten Höijer och lektorn Lagerblad, som voro i tur att ur direktionen afgå, blefvo ånyo invalda.“

Folkskoleledirektionen.

Läseårets längd samt skoldagar- nas och läro- timmarnas antal.	Höstterminens				Vårterminens				Antal verkliga läse- dagar, alla lördagar hörtäknade	Antal läseveckor, inl., påsk- o. pingst- ferierna oberoende	Antal läse- timmar i veckan
	början		slut		början		slut				
	månad	dag	månad	dag	månad	dag	månad	dag			
„I den egentliga folk- skolan	Sept.	1	Dec.	18	Jan.	8	Maj	31	36	198	24—32
I skolan för försumma- de barn	Sept.	1	Dec.	18	Jan.	8	Maj	31	36	198	24
I fortsättningsskolan .	Sept.	1	Dec.	18	Jan.	8	Maj	31	36	198	36

Folkskolornas
antal och art
samt förändrin-
gar deri.

Af Helsingfors stad underhöllos läseåret 1901—02 följande slag af folkskolor: lägre med två klasser för gossar och flickor gemensamma, högre med fyra klasser för gossar och likadana för flickor, två skolor för försummade barn, motsvarande den lägre folkskolans första och andra klass, äfven de för gossar och flickor gemensamma, två fortsättningsklasser för flickor. Af de lägre skolorna voro 45 finska och 31 svenska samt 2, de i Sveaborg, tvåspråkiga. De lägre skolorna voro således inalles lika många som föregående år. De högre hade 11 finska och 8 svenska första-års-afdelningar för gossar, 10 finska och 7 svenska för flickor, 9 finska och 7 svenska andra-års-afdelningar för gossar, lika många finska och svenska för flickor, 6 finska och 5 svenska tredje-års-afdelningar för gossar, lika många finska och svenska för flickor samt 6 finska och 5 svenska fjerde-års-afdelningar för gossar och samma antal finska och svenska för flickor. Nya i den högre folkskolan voro 2 finska och 1 svensk första-års-afdelning, 1 finsk och 1 svensk andra-års-afdelning samt 2 finska och 1 svensk fjerde-års-afdelning för gossar, 2 finska och 2 svenska andra-års-afdelningar för flickor; 1 finsk och 1 svensk tredje-års-afdelning för gossar och 1 svensk tredje-års-afdelning för flickor drogos i början af läseåret in. Afdelningarna i den högre folkskolan å Sveaborg voro liksom de lägre skolorna gemensamma för gossar och flickor. En af de förberedande skolorna (för försummade barn) var svensk, den andra finsk. Föreläsningsklasserna på samma sätt, den ena för svenska talande, den andra för finska talande elever.

Förändringar
inom lärare-
personalen.

Den 20 Oktober 1901 afgick med döden lärarinnan Ida Sofia Salo, f. Kekäläinen. Den 3 December lemnade läraren Henrik Lennart Appelberg skolornas tjänst, utnämnd till folkskolinspektör i Brahestads distrikt,

under vårterminen läraren Lambert Waldemar Müller, som antagit lärare-tjenst i Kotka och der har för afsikt att grundlägga ett småskollärare-seminarium. I slutet af vårterminen anmälde jemväl läraren Matti Paksula sin afsikt att afgå från början af nästa läseår, enär han vunnit anställning vid en privat skola i Borgå. Samtidigt utnämndes läraren Anders Leander Biskop till folkskolinspektör i Willmanstrands distrikt.

Tjenstlediga för sjukdom voro under läseåret lärarene Anders Leander Biskop (44 d.), Adolf Nordman (130 d.) och Gustaf Mikael Strömsten (133 d.), lärarinnorna Anna Anthoni (16 d.), Alexandra Wilhelmina Flinck (256 d.), Ida Sofia Hannikainen (15 d.), Vera Augusta Hjelt (40 d.), Edit Maria Holm (23 d.), Valborg Idestam (16 d.), Alexandra Lagus (77 d.), Alexandra Leimu (60 d.), Sofia Albertina Lithenius (47 d.), Edla Mattsson (90 d.), Anna Maria Reuter (43 d.), Ida Sofia Salo, f. Kekäläinen (50 d.), Karin Stenius (24 d.), Anna Tavaststjerna (23 d.), Fanny Helena Tavaststjerna (40 d.), Rosa Natalia Wallén (32 d.), Kristina Elisabeth v. Wright (34 d.) och Johanna Sofia Kristina Åkerman (30 d.).

Lediga för enskilda angelägenheter voro lärarne Henrik Lennart Appelberg (92 d.), Fritiof Hertz (30 d.), Richard Malmberg (60 d.), Lambert Waldemar Müller (150 d.) samt Matti Paksula (12 d.), lärarinnorna Hilda Josefina Auer (256 d.), Karolina Adolfina Euroth (69 d.), Elin Sofia Eriksson (233 d.), Elin Maria Frosterus (256 d.), Aina Katarina Hedberg, f. Valkonen (48 d.), Maria Teofilia Joutsen (16 d.), Ida Alexandra Lehto, f. Forss (108 d.), Hildur Wilhelmina Lindeqvist (256 d.), Elisabeth Pellinen (75 d.), Hulda Olivia Sigfrids, f. Harlin (26 d.) och Ida Vegelius (12 d.).

Tjenstförrättande lärare och lärarinnor under året voro seminaristen Emil Alarik Boström (256 d.), fil. magistrarna Konrad Fredberg (165 d.) och Edvard Grönroos (256 d.), stud. Emil Henriksson (256 d.), seminaristen Kaarlo Hänninen (43 d.), stud. Pekka Jantunen (239 d.), fil. mag. Hemming Karjalainen (30 d.), seminaristen Johan Henrik Karvonen (256 d.), stud. Gabriel Laasonen (256 d.), seminaristen Johan Emil Lindroos (256 d.), fil. mag. Karl Gösta Peterson (247 d.), stud. Viktor Turunen (60 d.), fil. kand. Kaarle Vihtori Vaulo (Eriksson) (44 d.), seminaristen Elin Eugenia Dahlberg, f. Pahlman (231 d.), Agnes Ekstam (15 d.), seminaristerna Anna Friman, f. Sundell (256 d.), Vivi Granberg (33 d.), Ida Hartikainen (200 d.), Hanna Hellsten (58 d.), Paula af Heurlin (hela läseåret 6 t. i veckan i sång), Sigrid Heurthén (17 d.), Anna Hyvärinen (256 d.), Fanny Lagerström (256 d.), stud. Sigrid Leinberg (200 d.), Anna

Leisten (256 d.), stud. Ingeborg Lundqvist (181 d.), Dagmar v. Nandelstadh (226 d.), Hanna Noponen, f. Jurvanen (151 d.), seminaristerna Ida Pälsi, f. Hällfors (149 d.), Alina Reiman, f. Kaksonen (245 d.), Elsa Sanmark (52 d.), stud. Mildred Stadius (244 d.), Fanny Sundström (226 d.), Anna Wallén (28 d.), seminaristerna Elin Wiiala, f. Festén (94 d.), Gerda Vinsten (92 d.), stud. Gerda Öhbergh (82 d.).

Under hösten 1901 utnämnde direktionen till ordinarie lärare och lärarinnor: Johannes Botolf Björkman, Ivar Julius Ekberg, Emil Kunnas och Ernst Fritiof Pihlström samt Edla Sofia Biskop, f. Rundman, Elin Erika Dahlberg, Selma Gustafva Hirn, Edit Maria Holm, Hanna Holm, Nanny Antonia Hägert, Olga Emilia Ikonen, f. Törnqvist, Agata Aurora Keinänen, Maria Lönnbäck, Wilhelmina Elisabet Stadius, Lydia Sundberg, Ebba Augusta Theslöf, f. Hjelt och Marta Elisabeth Walkonen.

Den 5 maj 1902 antog direktionen till biträdande lärare och lärarinnor fl. mag. Edvard Grönroos, tidigare t. f. härstädes, Isak Otto Nordling, lärare vid högre folkskolan i Åbo, Johan Henrik Karvonen, tidigare t. f. härstädes, Elin Eugenia Dahlberg, f. Pahlman, under detta läsåre t. f. härstädes samt under de föregående lärarinna vid högre folkskolan i Karhula (Kymmene), och Elin Wiiala, f. Festén, som tidigare innehaft ordinarie tjänst vid folkskolorna härstädes, men afgått på grund af sjukdom; samtidigt öfverflyttades lärarinnan i lägre finska skolan Aino Hulda Haapio (Holopainen) till högre finska skolan för flickor.

Elevernas upp-
förande och
helsotillstånd.

Kroppsstraff har för grof olydnad och råhet med undertecknads begifvande användts af tvänne lärarinnor, af den ena i ett fall, gosse, af den andra i tre (jenväl gossar). För svårare förseelser (stöld) hafva 13 elever, 10 gossar och 3 flickor, aflägsnats från skolan på det sätt, att föräldrar eller målsmän uppmanats att taga bort dem. För öfrigt har angående elevernas uppförande intet väsentligt varit att anmärka. Under läsåret hafva tvänne lägre skolor varit stängda två veckor på grund af synnerligen talrika fall af messling bland eleverna och några andra för desinficering, efter det elever insjuknat i koppor, skarlakansfeber eller messling 3—4 dagar.

Gåfvor och
premier.

Fru kommerserådinnan A. Sinebrychoff lät till julen utdela 272 st. klädesplagg åt skolornas fattigaste elever. Förutom de 9,700 mark, som liksom föregående år användes till beklädnadshjelp åt medellösa elever, och de medel, med hvilka åt dem ur anslaget för undervisningsmaterial och skolmöbel (21,500 mark) anskaffades läroböcker, disponerades ur räntorna på Karl Knut Galetzkis fond under vårterminen 786 mark 77 penni

för skoplagg och till bespisning åt de mest behöfvande bland de yngre eleverna vid svenska folkskolan, Räntorna ur Karl Magnus Kullmans fond, 814 mark 97 penni, anslogos till underhåll af folkskolornas feriekolonier. Ur K. H. Renlunds stipendiifond gafs i slutet af vårterminen ett understöd af 400 mark årligen för 2 år åt en af eleverna vid högre svenska flick-folkskolan. Åt 4 andra, de bäst vitsordade bland de från högre flickskolan dimitterade eleverna, utlofvades vid läsårets slut hemgiftsbref å 500 mark ur Demidoffska hemgiftsfonden, och från skolornas öfriga belöningsfonder insattes i stadens Sparbank ett belopp af 2,900 mark, fördeladt i poster af 50 till 100 mark, som belöningar åt ett antal elever, så väl gossar som flickor, som med beröm afslutat sin folkskolekurs.

Förutom de medel ur Karl Magnus Kullmans fond, som disponerades för feriekoloniernas räkning, anslogo Stadsfullmäktige på möte den 13 Maj af Helsingfors utskänkningsaktiebolags disponibla vinstmedel 3,000 mark för samma ändamål.

Folkskoldirektionen sammansattes af professor F. Gustafsson, ord-^{Folkskoledirek-}
förande, arkitekten T. Höijer, lektorn E. Lagerblad, sekreterare, hand-^{tionen.}
landen A. L. Mellin, fil. doktorn P. Nordmann och professorn K. R. Wahlfors, valda af Stadsfullmäktige, samt lärarinnan A. Hallberg, utsedd af skolornas lärarepersonal. Handlanden Mellin, som jemte doktor Nordmann var i tur att ur direktionen afgå, blef ånyo invald, medan i stället för Nordmann, som undanbedt sig återval, till ledamot af direktionen utsågs docenten Hugo Pipping.“